

Luottamus Suomessa
hiirenkorvalla

Luottamus Suomessa hiirenkorvalla

- Maailmantalouden kehitys jäi vuoden alussa vaisuksi. Jatkossa on luvassa hieman parempaa, mutta kokonaisuutena maailmantalous jatkaa verrattain verkkaista kasvua. Öljyn hinnan lasku ei ole toistaiseksi piristänyt talouksia toivotulla tavalla.
- Heikko alku oli osin tilapäistekijöiden syytä. Erityisesti Yhdysvalloissa muun muassa vaikeat sääolosuhteet painoivat taloutta. Näkymät jatkolle ovatkin Atlantin länsipuolella kohtuulliset. Yhdysvaltain talouskasvu on silti jäämässä keskimäärin vuoden alussa odotettua vaisummaksi 2,5-3,0 %:n välille sekä tänä että ensi vuonna.
- Suurista kehittyvistä maista ainoastaan Intian talous on vahvassa vedossa. Kehittyvien maiden talouskasvu on jäämässä viime vuodesta, eikä olennaista elpymistä ole näköpiirissä.
- Euroalueen talouskasvu on vähäisiin odotuksiin nähden yllättänyt myönteisesti mutta on edelleen hidasta. BKT lisääntyi ensimmäisellä neljänneksellä prosentin edellisestä vuodesta ja tähän nähden talouden vauhti on kohenemassa. Neljännesvuosikasvulla mitattuna euroalue oli tammi-maaliskuussa pohjimmiltaan 1,5-2,0 %:n vastaavassa tahdissa, mihin ei ole odotettavissa merkittävää kohenemistä.
- EKP on vakuuttanut jatkavansa osto-ohjelmaansa suunnitelmien mukaisesti vuoden 2016 syksyyn. Varsinaiset deflaatio-huolet ovat hellittäneet hintojen kääntyttyä pieneen nousuun keväällä. Inflaatio nousee vuoden lopulta alkaen vähitellen. Markkinoiden pitkäaikaiset inflaatio-odotukset ovat nousseet 1,7 %:iin.
- Suomen talous polki paikallaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Vuosikasvu oli pyöreät nolla ja sama linja on pohjimmiltaan jatkunut vuoden 2012 lopulta saakka.
- Venäjän viennin supistuminen 34 % tammi-maaliskuussa jarrutti Suomen taloutta selvästi. Negatiivinen vaikutus Suomen talouskasvuun oli hyvinkin 0,5—1,0 %-yksikön luokkaa.
- Loppuvuonna vienti Venäjälle ei supistu samaan malliin ja euron heikkenemisen vaikutukset alkavat näkyä. Vienti alkaa maltillisesti elpyä.
- Kotimarkkinoilla kulutus kasvaa hieman ja investointien pohjakosketus lähestyy. Kokonaisuutena Suomen talous kasvaa 0,5-1,0 % tänä vuonna. Riski vuoden alun ennusteessamme on siis hieman alaspäin heikon alun vuoksi.
- Hallitusohjelman vaikutus ensi vuoden talouskasvuun on lievästi positiivinen, kun yhteiskuntasopimus syntyy. Tällöin veronkevennykset, lisäpanostukset kärkihankkeisiin sekä kilpailukyvyyn koheneminen enemmän kuin kompensoivat säästöjen vaikutuksen.
- Pohjimmiltaan hallitusohjelma on vakauttava ja pitkän aikavälin kasvun edellytyksiä luova. Julkista taloutta kohentava vaikutus tulee paremmin esille kuitenkin vasta muutaman vuoden kuluessa.

Maailmantalous

Maailmantalous parantaa huterasti

Maailmantalouden kasvu jäi vuoden alussa vaisuksi. Jyrkästi laskenut öljyn hinta ei ole piristänyt näkymiä odotetulla tavalla. Tilanne tosin vaihtelee alueittain. Euroalueella talous kasvoi aiempaan kehitykseen nähden kohtuullisesti. Yhdysvalloissa on kärsitty tilapäisistä ongelmista. Kehittyvillä markkinoilla vauhti on sen sijaan vaimentunut pysyvämmiin.

Kokonaisuutena maailmantalouden vauhti piristyy toisella neljänneksellä ja vire on pohjimmiltaan hieman koheneva. Maailmantalouden kasvu ei kuitenkaan merkittävästi piristy viime vuodesta, koska kehittyvien markkinoiden talouskasvu jää aiempaa heikommaksi.

Kehittyneiden maiden kasvu piristyy kuitenkin keskivertokastiin muutaman heikon vuoden jälkeen Yhdysvaltain ja euroalueen vetoavulla.

Riskejä ja mahdollisuuksia

Kehityksessä on riskejä sekä parempaan että huonompaan suuntaan. Öljyn halpeneminen ja sitä seurannut rahapolitiikan keventäminen voivat vähitellen piristää taloutta nyt arvioitavaa enemmän. Riskinä säilyvät edelleen rahoitusmarkkinoiden volatiiliteetin kasvu, Kreikan tilanne, Venäjän kehitys sekä kehittyvien markkinoiden ontuva kehitys.

Deflaatiopelot jäävät taakse

Öljyn hinta on noussut hieman viime aikoina. Pie-noinen noususuunta pohjalukemista on ollut odotusten mukaista. Muiden raaka-aineiden hintakehitys on keskimäärin ollut maltillisempaa mutta samansuuntaista kuin öljyllä.

Raaka-aineiden hintojen lasku on painanut inflaatiota maailmanlaajuisesti. Lähiaikoina inflaatio säilyy laajalti matalana, mutta loppuvuonna hintojen nousu alkaa vähitellen nopeutua, kun öljyn hinnan lasku ei enää laske kuluttajahintaindeksiä. Inflaationäkymät ovat silti laajalti maltilliset myös ensi vuonna.

Yhdysvallat

Yhdysvallat pohjimmiltaan vakaassa kasvussa

Yhdysvalloissa talous supistui vuoden ensimmäisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen nähden. Kyse oli kuitenkin pitkälti tilapäistekijöistä ja vuoden takaa kasvua kertyi kuitenkin 2,7 %. Toinen neljännes on jo alkanut pirteämmissä merkeissä.

Heikon alun vuoksi talouskasvu jää silti keskimäärin aiemmista odotuksista. Vajaan kolmen prosentin kasvu on silti viime vuosia parempaa.

Kotimarkkinat vetovastuussa

Kotimarkkinat ovat varsin hyvässä vedossa. Inflaation hidastuminen on vauhdittanut kulutusta. Vientien sijaan kärsii maailmankaupan verkkaisesta kasvusta ja vahvistuneesta dollarista. Odotettavissa on kuitenkin pohjimmiltaan kolmen prosentin tuntumassa olevaa talouskasvua myös ensi vuonna.

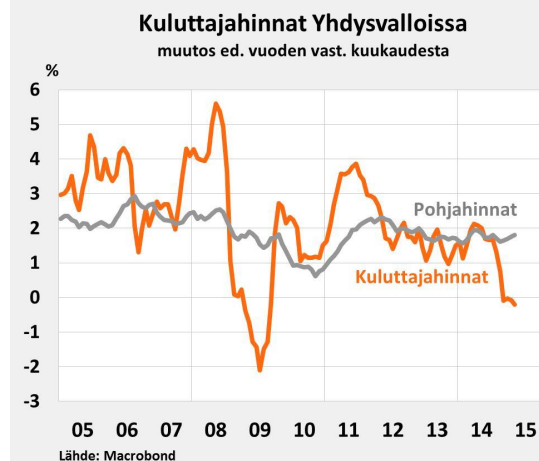
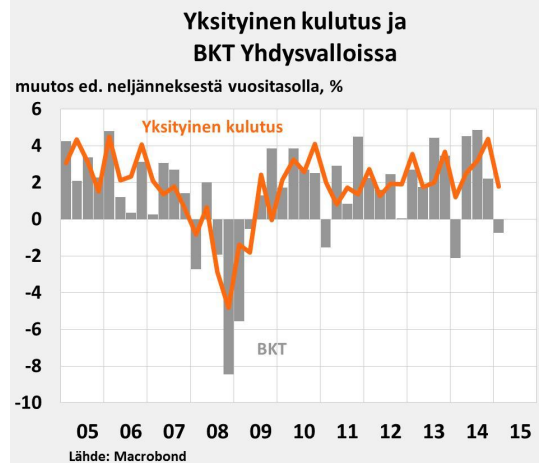
Keskuspankki pelaa varman päälle

Hitaan inflaation ja tahmean vuoden alun vuoksi keskuspankki ei ole kiirehtinyt nostamaan korkoa. Se kuitenkin muutti lausuntoaan keväällä ja antoi itselleen mahdollisuuden korottaa korkoa, kun taloustiedot antavat siihen aihetta. Tällä erää ensimmäinen koron nosto on odotuksissa alkusyksyllä.

Markkinoiden heilunnalta tuskin täysin välttään

Markkinoiden odotukset ovat lähestyneet keskuspankkiirien arvioita koronnostoaikataulusta. Tämä vähentää riskiä markkinoiden volatiliiteetin lisääntymisestä.

Viimeaikainen markkinakehitys muistuttaa kuitenkin siitä, että käänteet voivat silti olla yllättäviä. Olkoonkin niin, että toukokuun alun korkojen nousun pääsiallinen syy löytyi korjausliikkeestä euroalueen markkinoilla.

Kehittyvät markkinat

Kiinan talous uhkaa jäädä tavoitteista

Kiinan talous kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä virallisten tietojen mukaan tavoitteen mukaisesti 7 %. Viimeisimmät tiedot Kiinan taloudesta eivät lupaa parempaa kehitystä lähiaikoina.

Kiinan keskuspankki on keventänyt politiikkaansa, mikä voi auttaa Kiinaa pysymään tavoitteessaan tänä vuonna. Kiinassa halutaan kuitenkin vain välttää kasvun liian nopea hidastuminen.

Venäjä taantuu odotetusti

Venäjän talous supistui vuoden alussa lähes kaksi prosenttia. BKT:n sukellus on ollut odotuksiin nähden maltillista. Tuonti supistui kuitenkin lähes 40%.

Venäjän kannalta on myönteistä, että rupla on vahvistunut ja öljyn hinta hieman noussut pohjatasolta. Talous saattaa silti supistua nopeammin loppuvuoden aikana kuin vuoden alkukuukausina. Tuonnin romahdus tuskin kuitenkaan on aivan samaa luokkaa kuin vuoden alussa.

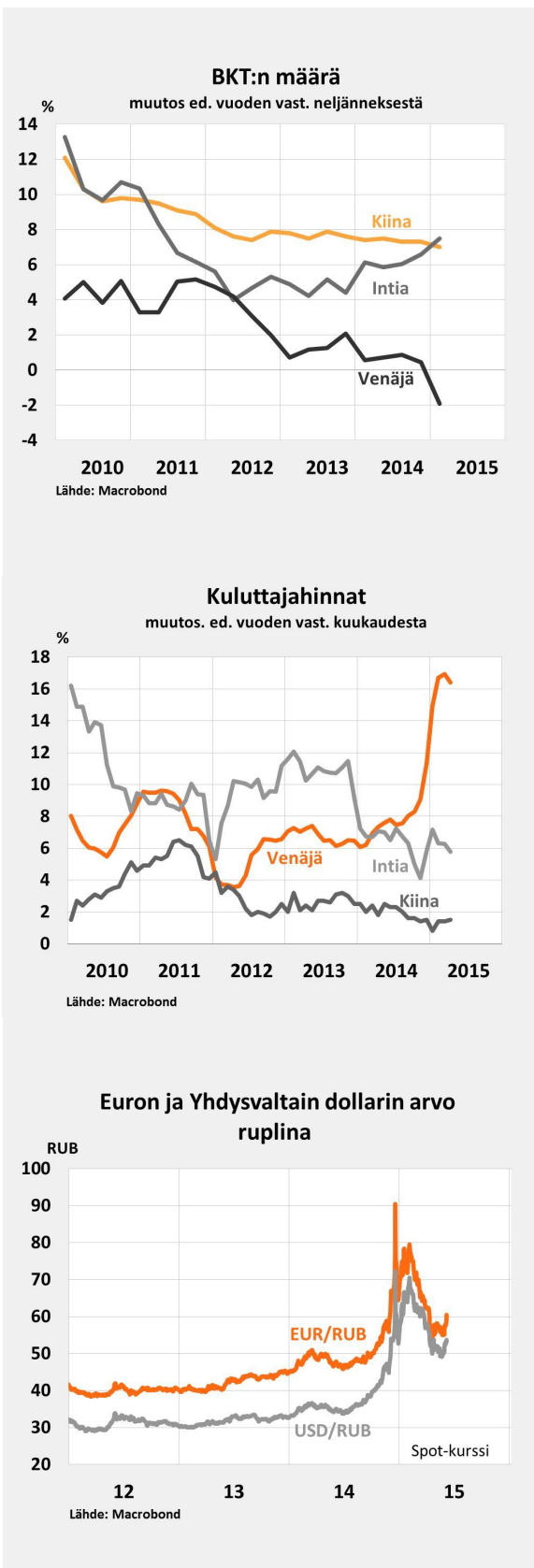
Kokonaisuutena Venäjän talousnäkymät ovat linjassa aiempien odotusten kanssa. Tänä vuonna talous supistuu 4 %, eikä talouskasvua ole näkyvillä ihaimeemmin ensi vuonnakaan.

Ainoastaan Intia hyvässä vireessä

Suurista kehittyvien markkinoiden maista ainoastaan Intia on parantanut vauhtiaan. Intian talouden rakenne poikkeaa monista muista maista ja sille raaka-aineiden hintojen laskusta on enemmänkin hyötyä kuin haittaa.

Lisäksi Intiassa on tehty uudistuksia ja talouspolitiikalla on onnistuttu kohentamaan talouden tasapainoa.

Intian taloudella on edelleen monia suuria haasteita, mutta välittömät riskit esimerkiksi rahoitusmarkkinoiden heilunnan lisääntymisestä ovat pienemmät kuin monella muulla maalla.

Euroalue

Taloukasvu vahvistunut

Euroalueen BKT kasvoi 0,4 % ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden takaa kasvua kertyi 1,0 %. Talouskasvu oli laaja-alaista, sillä enemmistö euromaiden talouksista kasvoi.

Alhainen öljyn hinta, heikentynyt euro ja Euroopan keskuspankin elvyttävä rahapolitiikka tukivat euroalueen talouskasvua vuoden alussa. Talousnäköymien kohentuminen näkyi myös kotitalouksien ja yritysten luottamusten vahvistumisena. Kotitalouksien luottamus oli parhaimmalla tasolla sitten vuoden 2007.

Kasvu kohenee tänä ja ensi vuonna

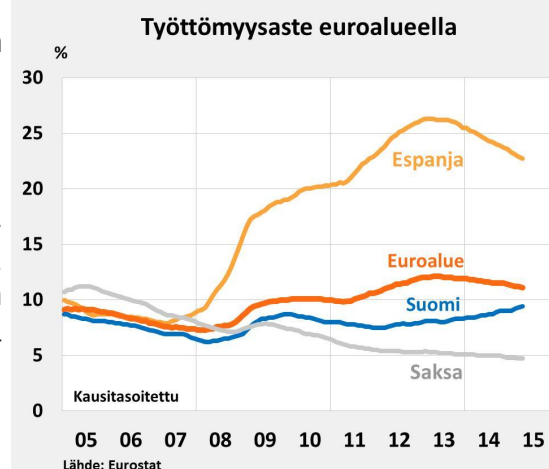
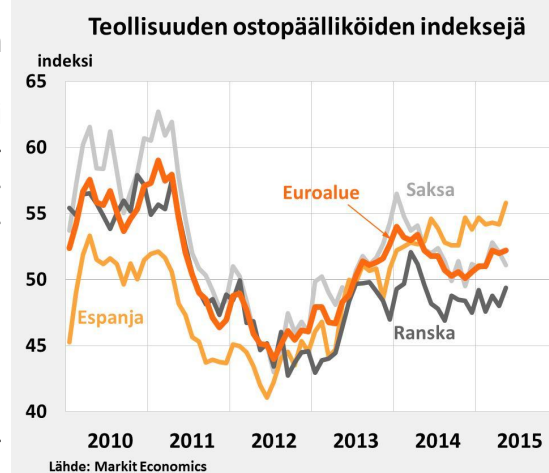
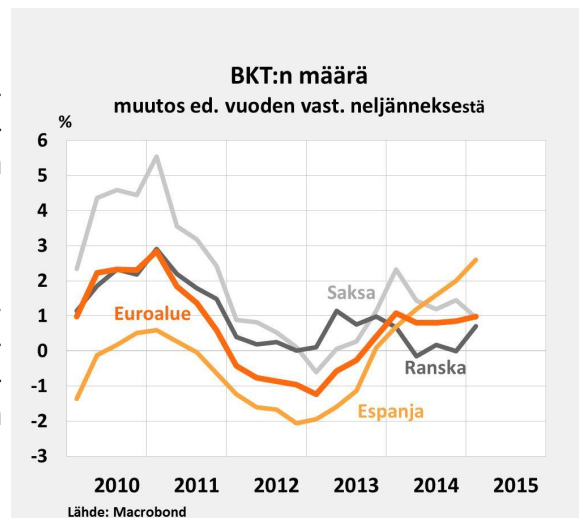
Euroalueen suhdannenäkymät ovat kohtuullisen suotuisat ja BKT kasvaa noin 1,5 % tänä vuonna eli hieman tammikuun ennustetta nopeammin. Ensi vuonna talouskasvu kohenee lisää. Kotimaisen kysynnän ja viennin vilkastuminen vahvistavat talouden aktiiviteettia. EKP:n rahapolitiikka säilyy talouskasvua tukevana.

Ukrainan kriisi jarruttaa talouskasvua

Ukrainan kriisi ja Venäjän talouden taantuma ovat hidastaneet euroalueen vientiä näihin maihin. Vienti Venäjälle väheni kolmanneksen verran tammimaaliskuussa edellisvuodesta. Talous- ja vastapakkotteet ovat voimassa pitkälle kuluvaan vuoteen. Arvioimme tilanteen vähitellen normalisoituvan ensi vuonna.

Työttömyys vähentynyt

Työttömyys pieneni euroalueella tammihuhtikuussa. Työttömyysaste oli keskimäärin 11,2 %. Työttömyys on vähentynyt selvästi euroalueen entisissä kriisimaissa, kuten Espanjassa, Irlannissa ja Portugalissa.

Euroalue

Kreikan velkaneuvottelut edelleen kesken

Kreikan ja troikan väliset velkaneuvottelut ovat jatkuneet koko alkuvuoden ajan. Kreikan talouden sopeuttamisohjelma päättyy kesäkuun lopussa. Sitä ennen tulisi saada päätös Kreikan uudesta talousohjelmasta ja lisärahoituksesta. Talousohjelmassa julkisen talouden menoja leikataan ja arvolisäverokantoja korotetaan. Työmarkkinoiden ja eläkejärjestelmän reformeista päätetään myöhemmin syysyllä. Kesän ja alkusyksyn aikana neuvotellaan Kreikan kolmannesta rahoitustukipaketista. Kreikka tarvitsee lisärahoitusta selvittääkseen aiempien lainojen takaisinmaksusta.

Inflaatio nousee plussalle

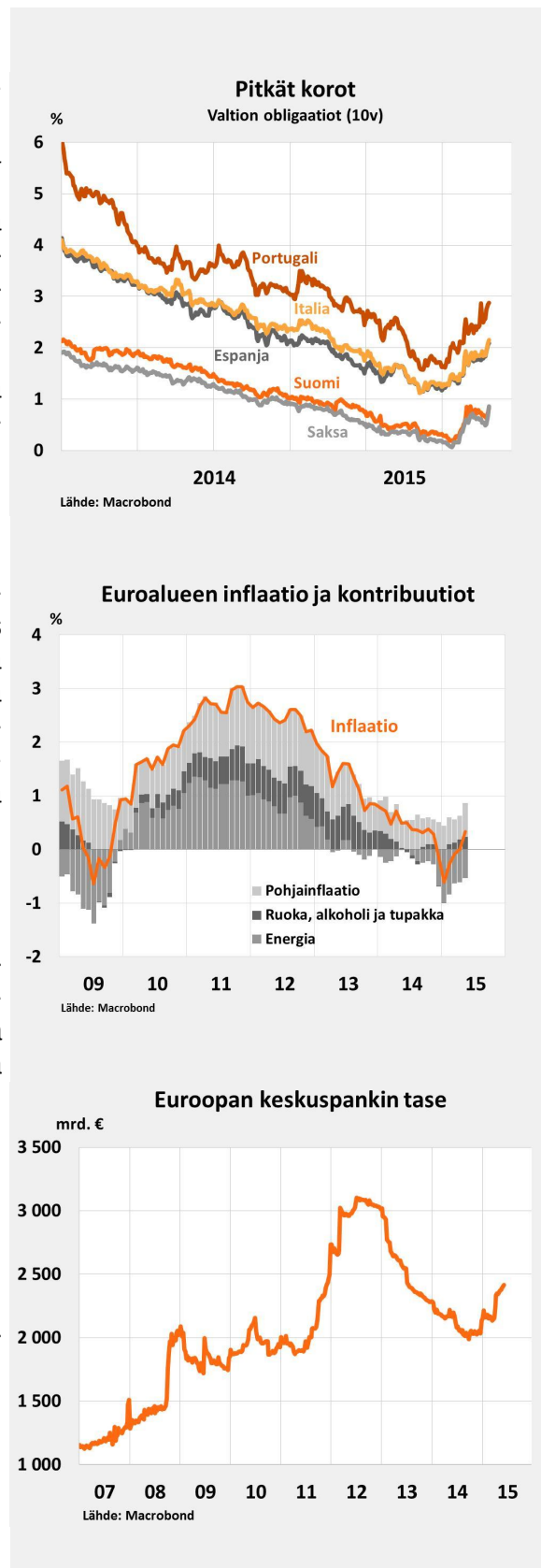
Euroalueen inflaatio oli nollan alapuolella tammi-maaliskuussa. Miinusmerkkinen inflaatiokehitys kuitenkin vaimeni kevään mittaan ja toukokuussa inflaatio oli 0,3 %. Loppuvuonna inflaatio nostaa päätänsä, kun öljyn hinnan laskun negatiivinen vaikutus pienenee asteittain. Koko vuoden osalta inflaatio on kuitenkin nollan tuntumassa. Ensi vuonna inflaatio nopeutuu tästä vuodesta.

EKP aloitti euromaiden valtionlainojen ostot

Euroopan keskuspankki aloitti julkisen sektorin velkapapereiden ostot laajennetun arvopaperien osto-ohjelman puitteissa maaliskuussa. Osto-ohjelmassa EKP ostaa muun muassa euromaiden valtionlainoja jälkimarkkinoilta.

Valtionlainaostot linjassa tavoitteiden kanssa

Arvopapereita ostetaan 60 mrd. euron edestä kuu-kaudessa. Ostot jatkuvat aina syyskuuhun 2016 asti tai niin kauan kunnes EKP näkee inflaation olevan kestäväällä polulla lähestyen hieman alle 2 %:n olevaa inflaatiotavoitetta. Maalis-toukokuun tietojen perusteella EKP:n ostot ovat toteutuneet suunnitellusti.

Euroalue

EKP:n toimet tehonneet

Keskuspankin viimeaikaiset toimet ovat näkyneet rahoitusmarkkinoilla ja taloudessa. Euro on heikentynyt merkittävästi suhteessa Yhdysvaltojen dollariin, osakekurssit ovat nousseet ja valtionlainojen korot ovat laskeneet jopa miinuksien puolelle. Pankkien lainananto on kohentunut ja kyselyiden mukaan piristyy jatkossa lisää. Kotitalouksien ja yritysten taloustunnelmat ovat vahvistuneet.

Riskinä markkinaheilunta

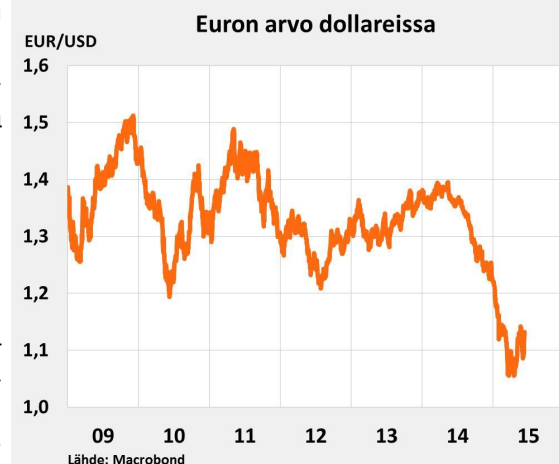
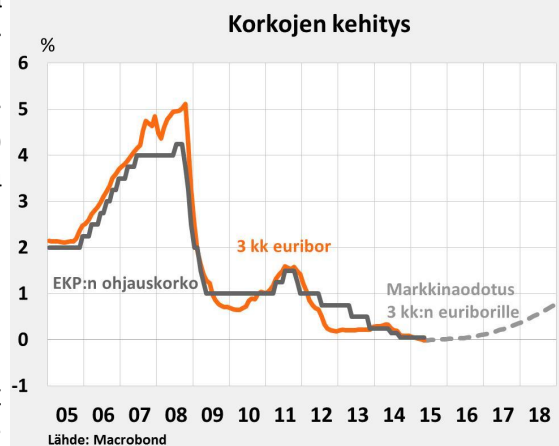
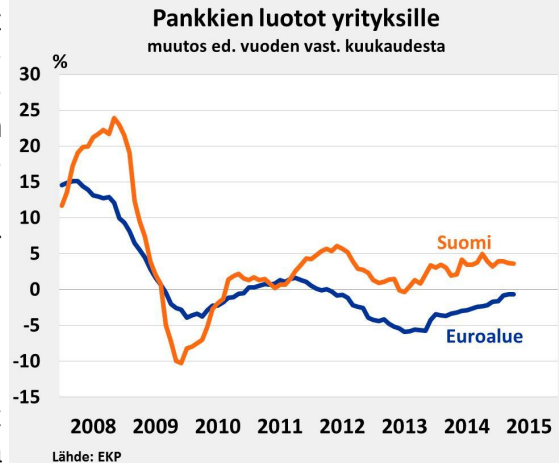
EKP:n epätavanomaisen rahapolitiikan toimet eivät ole riskittömiä. Euroalueen rahoitusmarkkinoilla tapahtui korjausliike huhtikuun loppupuolella. Verrallisuushintojen voimakas nousujakso yhdistettynä odotuksista jääneisiin taloustilastoihin ja kohonneisiin inflaatio-odotuksiin laukaisivat korjausliikkeen. Euro vahvistui, osakekurssit laskivat ja valtionlainojen korot kääntyivät nousuun. Nollakorkoympäristö yhdessä epätavanomaisen rahapolitiikan kanssa voivat hyvin heiluttaa markkinoita myös jatkossa.

Korot alhaalla, vaikka odotuksissa nousua

EKP pitää ohjauskoron alhaalla ainakin vuoden 2016 loppuun asti. Myös lyhyet markkinakorot ovat matalalla lähivuosina. Rahoitusmarkkinoiden korjausliikkeen jälkeen korko-odotukset muutaman vuoden päähän ovat kuitenkin viime viikkoina nousseet selvästi. Kesäkuun alussa 3 kuukauden euriborin odotettiin nousevan 0,75 %:iin vuoden 2018 loppuun mennessä, kun huhtikuun puolivälissä odotettiin 0,2 %:n tasoa. Odotettu korkokehitys viittaa kuitenkin edelleen siihen, että korot pysyvät historiallisen matalana myös jatkossa.

Euro pysyy heikkona

Euron kurssin heikentyminen rauhoittui keväällä ja itse asiassa euro vahvistui jonkin verran suhteessa dollariin. Euro pysyy kuitenkin heikkona, sillä Yhdysvalloissa keskuspankki alkaa nostaa ohjauskorkoa loppuvuonna. Tällä on euroa heikentävä vaikutus. Suhteessa muihin valuuttoihin euro heikkeni alkuvuonna.

Suomi

Taloukasvu kohenee hitaasti

Suomen BKT väheni 0,1 % vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä edellisestä neljänneksestä. Vuoden takaiseen verrattuna BKT pysyi paikallaan. Yksityinen kulutus kasvoi, sen sijaan vienti ja investoinnit supistuivat.

Taloukasvu piristyy vähitellen kuluvaan vuoteen mittaan. Euroalueen taloukasvun vahvistuminen tukee Suomen vientiä. Yksityinen kulutus kasvaa maltillisesti. Investoinnit vähenevät vielä tänä vuonna. Riski tammikuun 1,0 %:n BKT:n kasvunusteessa vuodelle 2015 on alaspäin Suomen heikon Venäjän viennin johdosta. Kokonaisuutena Suomen talous kasvaa 0,5-1,0 % tänä vuonna. Ensimmäisenä vuonna BKT:n kasvu paranee.

Viennin määrä väheni

Vienti supistui 1,1 % vuoden ensimmäisellä kvartaalilla edellisestä neljänneksestä. Tavaroiden vienti supistui, mutta palveluiden vienti kasvoi. Päätoimialojen vienti supistui alkuvuonna. Myönteistä kehitystä nähtiin moottoriajoneuvojen viennissä, minkä arvo kasvoi 50 %. Vienti euroalueelle oli kasvussa alkuvuonna, sen sijaan vienti muualle oli laskussa. Erityisesti Suomen vienti Venäjälle laski voimakkaasti. Tammi-maaliskuussa Venäjä-vienti laski 34 %.

Puolipilviset vientinäkömät

Suomen vientinäkömät ovat kaksijakoiset. Yhtäältä euroalueen taloukasvun piristymisen tukee Suomen vientiä. Saksan taloukasvun vahvistuminen lupaa hyvää Suomen vientisektorille. Euron heikentymisellä on myös oma positiivinen vaikutus vientiin. Lisäksi teollisuuden uusien tilausten kasvu tukee vientiä. Toisaalta Venäjän talouden taantuma hidastaa merkittävästi Suomen vientiä. Kaiken kaikkiaan vienti kasvaa tänä vuonna.

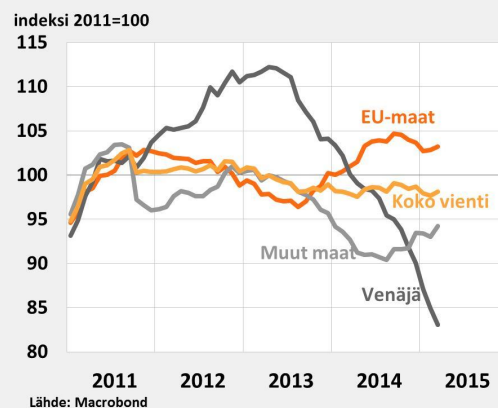
Vaihtotase lähestyy tasapainoa kuluvaan vuoteen viennin kasvaessa tuontia enemmän.

Tuotannon suhdannekuvaaja ja BKT
muutos ed. vuoden vast. ajankohdasta

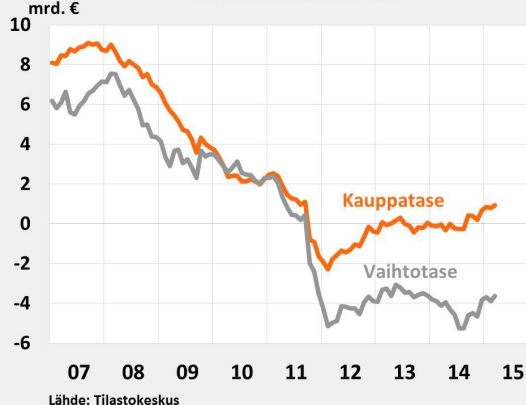
Tavaravienti

12 kuukauden liukuva keskiarvo

Suomen kauppa- ja vaihtotase

12 kk:n liukuva summa

Suomi

Kulutuksessa varovaista viriämistä

Kuluttajien luottamus on alkuvuonna kohonnut pitkän aikavälin keskimääräisen tason yläpuolelle. Odotukset oman talouden kehityksestä ovat muuttuneet valoisammiksi ja erityisesti ajankohdan otollisuutta lainanottoon pidetään hyvänä. Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 1,2% vuodentakaisesta.

Työttömyys huolestuttaa kuitenkin kuluttajia edelleen. Kotitalouksien kulutuskysyntä kohenee jonkin verran tänä vuonna matalan inflaation ja alhaisen korkotason seurauksena. Palkkasumman kasvusta on sen sijaan vähemmän apua, sillä sen kasvu on ollut hidasta jo vuoden 2012 lopulta lähtien. Tällöin työllisten määrä kääntyi laskuun. Heikko työllisyyskehitys ja maltillinen palkkakehitys hidastavat jatkossakin palkkasumman kasvua.

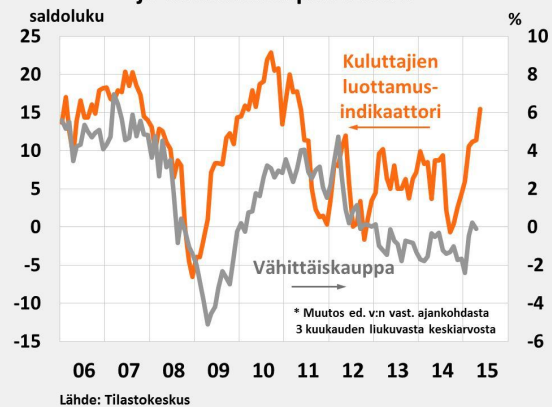
Asuntomarkkinoilla pientä piristymistä

Asuntomarkkinat ovat keväällä piristyneet ja kuluttajabarometrin mukaan kuluttajien asuntojen ostoaikomukset ovat hieman kohonneet. Tätä ovat tukeneet mm. kuluttajien luottamuksen yleinen koheneminen ja hintojen maltillinen kehitys, mikä on lisännyt asuntoa havittelevien kiinnostusta. Paikoin on syntynyt ns. ostajan markkinoita.

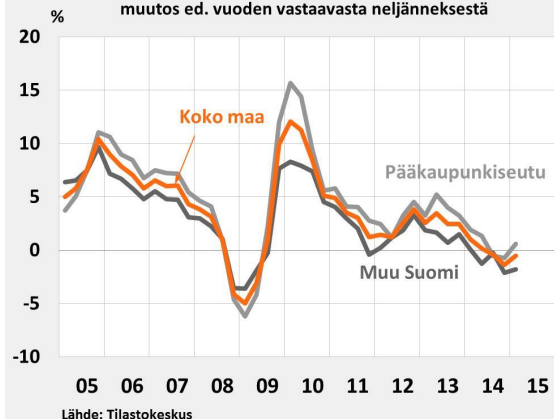
Vanhojen kerros- ja rivitaloasuntojen hinnat laskivat myös ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Asuntojen hinnat lähtivät nousuun maaliskuussa, mikä johtui kuitenkin alueellisesti tarkasteltuna lähes yksinomaan pääkaupunkiseudun hintojen noususta. Huhtikuussa hinnat laskivat jälleen hieman. Kokonaisuutena hintakehitys säilyy maltillisena kuluvana vuonna.

Kotitalouksien luotonkysyntä vilkastui keväällä. Asuntojen remontointia varten otettujen lainojen kysynnän arvioidaan niin ikään lisääntyvän. Nopeaa nousua asuntomarkkinoilla ei kuitenkaan ole odotettavissa työmarkkinoiden heikentymisen vuoksi.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan määrä*

Kerrostaloasuntojen nimellishinnat muutos ed. vuoden vastaavasta neljänneksestä

Kotitalouksien asunnonosto- ja lainanotto aikeet % kotitalouksista, 6kk:n liukuva keskiarvo

Suomi

Heikko alkuvuosi investoinneissa

Investointien lasku jatkui ensimmäisellä neljänneksellä. Rakennusinvestoinnit pienenivät, kun sekä asuinrakentaminen että muu rakentaminen olivat laskussa. Kone- ja laiteinvestoinneissa vaihteleva kehitys jatkui, kuten myös tutkimus- ja kehittämissäpanostuksissa. Maa- ja vesirakentamisessa oli pientä kasvua.

Tunnelin päässä valoa

Heikon ensimmäisen kvartaalin jälkeen merkkejä hieman paremmasta kehityksestä on kuitenkin olemassa. Tammi-maaliskuussa rakennuslupia myönnettiin ja rakennushankkeita aloitettiin viimevuotista enemmän. Sipilän hallituksen linjaukset uusista investoinneista väyläverkostoon vilkastuttavat maa- ja vesirakentamista ennustejaksolla. Ensi vuonna investointien elpyminen vahvistuu.

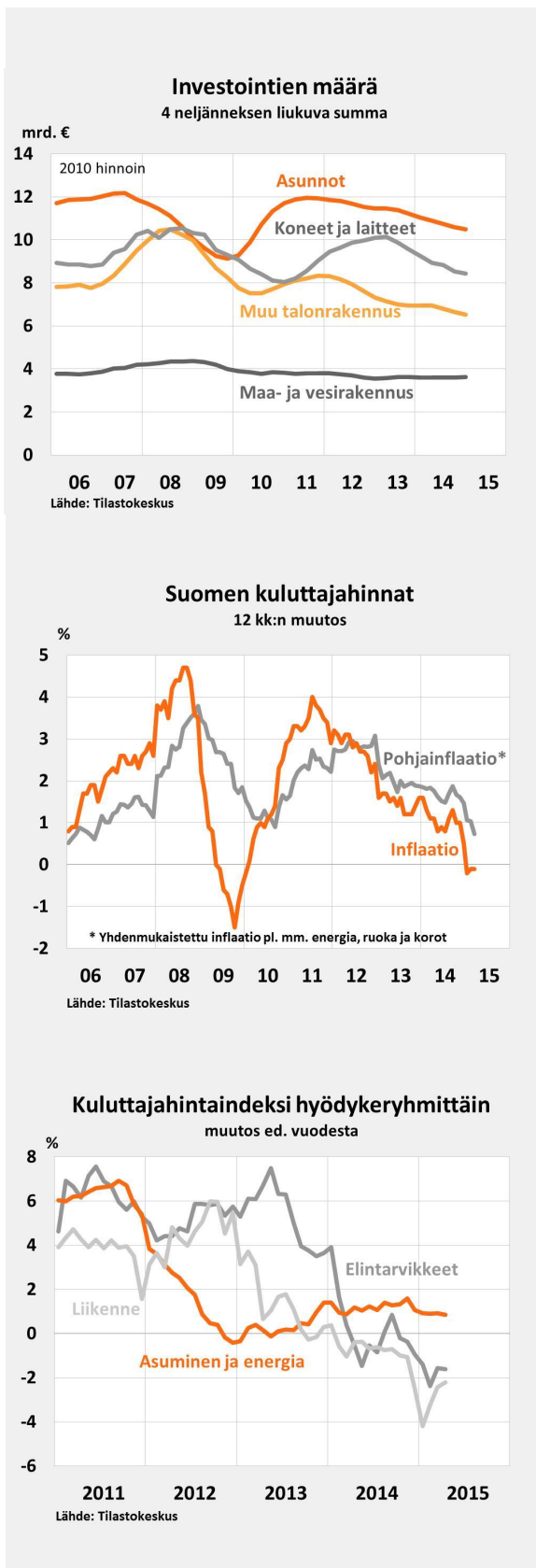
Inflaatio miinuksella alkuvuonna

Inflaatio oli keskimäärin -0,1 % tammi-huhtikuussa. Polttonesteiden, elintarvikkeiden ja viestinnän hintojen halpeneminen laskivat eniten inflaatiota. Myös välillisen verotuksen korotukset olivat noin puolet viimevuotista pienempiä.

Inflaatio nopeutuu aavistuksen

Loppuvuonna inflaatiokehitys jatkuu alkuvuoden kaltaisena, vaikka pientä kuluttajahintojen nousuvauhdin nopeutumista nähdään. Polttonesteiden hintojen laskun suurin vaikutus poistuu loppuvuoden aikana. Koko vuoden osalta tammikuun ennuste on edelleen kohdallaan eli inflaatio on tänä vuonna 0,2 % pitkälti välillisten veronkorotusten johdosta.

Ensi vuonna inflaatio kiihtyy hieman lisää. Euron heikkous tuo tuonti-inflaatiota. Energian hinnat nousevat. Taloudellisen aktiviteetin vilkastuminen nostaa kokonaisuudessaan hieman inflaatiota, vaikka palkankorotukset ovat lähellä nollaa. Sipilän hallitusohjelman esitykset korottaa välillistä verotusta nopeuttavat inflaatiota.

Työttömyyden kasvu jatkuu

Työllisyys heikkeni viime vuonna ja sama kehitys on jatkunut kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin työttömyysaste saavutti 9,7 %. Se oli 0,7 % yksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin. Työttömiä oli keskimäärin 257 000 henkeä. Työttömyyden tasainen kasvu jatkuu vuoden loppua kohti.

Työttömyyden kasvuun vaikuttavat sekä suhdanne- luontoiset että rakenteelliset tekijät. Työllisyyskehitys on vaisua myös ensi vuonna, sillä elpymisen ei odoteta olevan kovin työllistävää. Rakennemuutosten vuoksi työmarkkinoilla ilmenee myös työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmia.

Työvoiman ulkopuolella oli ensimmäisellä vuosineljänneksellä 1 452 000 henkeä. Avoimia työpaikkoja oli samaan aikaan 46 000.

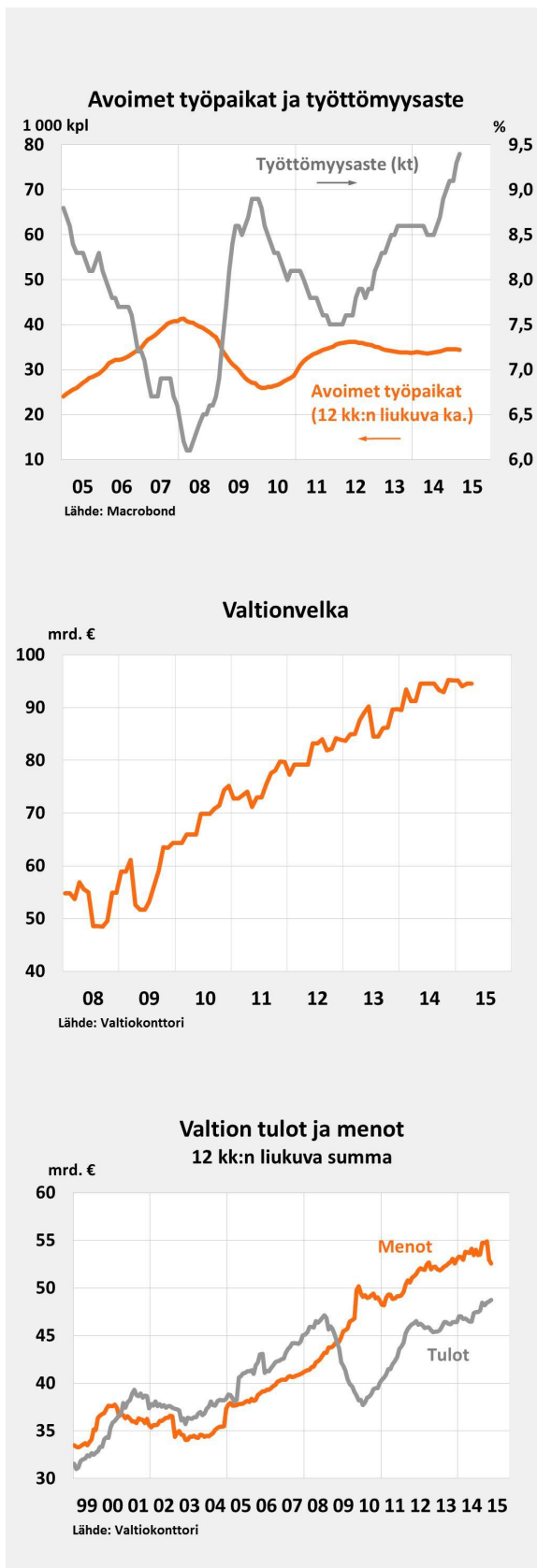
Julkisen talouden alijäämä yli 3 %

Vuoden 2014 julkisen talouden tilastot olivat odotuksia huonommat. Julkisen talouden alijäämä nousi 3,4 %:iin suhteessa BKT:hen ja velkasuhde oli 59,7 %. Alijäämä ylittää vakaus- ja kasvusopimuksen raja-arvon ja Euroopan komissio huomautti Suomea alijäämän suurenemisesta.

Sipilän hallitus vakauttaa julkista taloutta

Sipilän hallitus joutuukin ensi tilassa vastaamaan komissiolle, miten julkista taloutta kohennetaan. Hallitusohjelman talouslinjauksilla vakautetaan julkista taloutta ja kurotaan umpeen kestävyysvajetta pidemmällä aikavälillä.

Hyvän lähtökohdan julkisen talouden sopeuttamiselle luo alkuvuoden kehitys valtiontaloudessa. Tammi-huhtikuussa valtiontalouden alijäämä oli selvästi pienempi kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Tulot lisääntyivät ja menojen kasvu oli vähäistä.

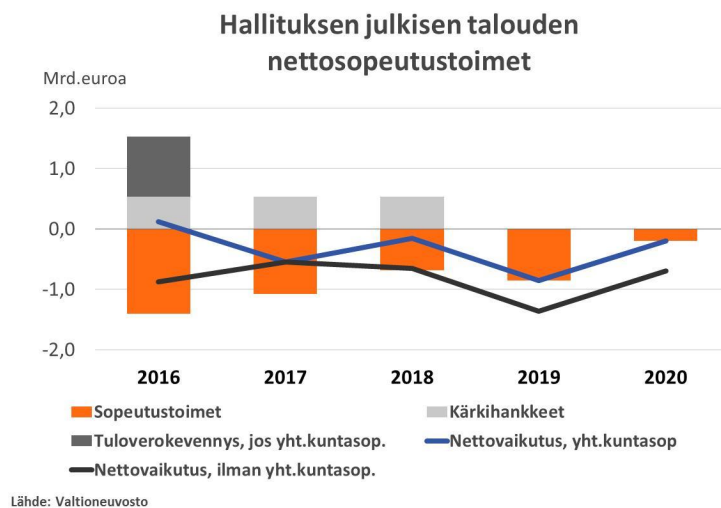

Hallitusohjelma

Hallitusohjelma yhteiskuntasopimuksella tukee kasvua jo lähivuosina

Juha Sipilän hallitusohjelma on ensisijaisesti julkista taloutta vakauttava ja kasvun edellytyksiä luova. Lähivuosien taloudellisten vaikutusten kannalta keskeisessä roolissa on yhteiskuntasopimuksen syntyminen. Ilman sopimusta säästöjen kokonaissumma nousee selvästi suuremmaksi ja vaikutus jo ensi vuonna on kasvua hidastava.

Kun yhteiskuntasopimus syntyy, niin vuoden 2016 sopeutuksen nettovaikutus on neutraali. Veronkevennykset ja kasvupanostukset kompensoivat muut säästöt. Vuosina 2017-19 sopeutus on miljardin euron luokkaa eli noin 0,5 % BKT:sta. Tämän suora kasvua hidastava vaikutus on luokkaa 0,3-0,4 % BKT:sta.

Yhteiskuntasopimus kohentaa kuitenkin hintakilpailukykyä ja antaa näin kasvusysäyksen, jonka seurauksena ohjelman kokonaisvaikutus kasvuun on positiivinen vuonna 2016 ja kenties neutraali vuonna 2017.

Hallitusohjelmaan sisältyy myös muita kasvua tukevia elementtejä, kuten asuntorakentamisen edellytysten kohentaminen ja infrainvestoinnit. Samoin yritysten rahoitusmahdollisuuksia kohennetaan. Lisäksi hallitusohjelma on omiaan lisäämään luottamusta talouteen.

Ohjelman vaikutuksen arvioiminen on luonnollisesti vaikeaa, mutta ohjelma muodostaa kuitenkin uskottavan kokonaisuuden valtiovarainministeriön ennusteiden pohjalta. Säästöt sinällään hidastavat talouskasvua lyhyellä aikavälillä, mutta muut toimet kompensoivat vaikutusta ja yhteisvaikutus voi lopulta olla jo vaalikauden aikana säästöistä huolimatta kasvua tukeva. Puhumattakaan pidemmän ajan suotuisista vaikutuksista.

Hallitusohjelma tavoittelee 72 %:n työllisyysastetta, mutta itse sopeutusohjelma ei nojaa näin myönteiseen kehitykseen. Työllisyystavoite edellyttäisi selvästi valtiovarainministeriön ennustetta myönteisempää kehitystä. On toki tärkeä asettaa tavoite korkealle, mutta järkevää varautua siihen, että talouskasvu jää valtiovarainministeriön arvion mukaisesti vaisuksi.

Tulevan kannalta yhteiskuntasopimuksen syntymisen lisäksi on olennaista, että hallitus pystyy reagoimaan joustavasti, kun kehitys poikkeaa odotetusta. Hallituksen strategiset tavoitteet ja keinovalikoima ovat luottamusta herättäviä. Nyt laadittu uskottava ohjelma puoltaa sitä, että reaktiokykyä löytyy myös tulevina vuosina. Kokonaisuutena hallitusohjelma on hyvä talouspoliittinen lähtökohta kuluvalle vaalikaudelle ja se luonnollisesti tarkentuu jo alkukesän aikana.

OPn ekonomistit julkaisevat suhdannekatsauksen kaksi kertaa vuodessa varsinaisten suhdanne-ennusteiden välissä. Katsauksessa kommentoidaan yleisluontoisesti talouden näkymiä ja esitetään suuntaa-antavia arvioita talouden tulevasta kehityksestä. Varsinaiset suhdanne-ennusteet julkaistaan tammi-helmikuussa ja elo-syyskuussa.

OP

Pääekonomisti	Reijo Heiskanen	puh. 010 252 8354
Senioriekonomisti	Timo Hirvonen	puh. 010 252 8515
Ekonomisti	Maarit Lindström	puh. 010 252 1695
Asiantuntija	Valtteri Vuorio	puh. 050 407 8039

etunimi.sukunimi@op.fi

www.taloudessa.fi

Twitter: @OP_Ekonomistit